

Trees and Shrubs Online

– en moderne reference til tempererede vedplanter

Trees and Shrubs Online

– a modern reference to temperate woody plants

PETER HOFFMANN

Illustration overfor:

Douglasgraner i den sydøstlige del af Hareskoven, nord for København.
Som ikke-hjemmehørende vil disse træer desværre nok være skovet
inden for en kortere årrække. Foto: Peter Hoffmann.

NOGLE KLASSISKE OPSLAGS- VÆRKER

I mange år var W. J. Beans værk *Trees and Shrubs Hardy in the British Isles* det mest fremtrædende opslagsværk om vedplanter, som med rimelighed kan dyrkes i vores del af verden. Seneste udgave af Beans værk udkom i fire noget uheldterlige bind i 1970'erne med et supplementsbind i 1988 (fig. 1).

En pendant hertil var Gerd Krüssmanns *Handbuch der Laubgehölze* i tre bind, og *Handbuch der Nadelgehölze*, disse blev udgivet i årene 1972 – 1978, ca. 10 år efter kom også en engelsk oversættelse (fig. 2).

Der var vist ikke almindelig enighed om, hvilket af de to værker, der var at foretrække. Begge var udstyret med nogle stregtegninger i teksten, men man måtte bladrede rundt for at finde plancher samlet i sektioner, nogle med tegninger, andre med ofte ret uskarpe fotografier i sort-hvid.

Siden er der naturligvis sket meget. Nye arter er introduceret, andre har fået nye navne, og man kan nu trykke bøger med gode farvebilleder i teksten. I 2009 udgav IDS (International Dendrology Society) bogen *New Trees* skrevet af John Grimshaw og Ross Bayton, som en form for et supplement til ovennævnte værker, men i moderne udstyr (fig. 3).

Andre, men langt mindre omfattende, encyklopædier er også kommet til i årenes løb, fx flere værker skrevet af Michael Dirr (fig. 4).

Der var jo også Det Danske Haveselskabs udgivelse *Havens Planteleksikon*, med undertitlen *Træer og Buske*, oprindeligt som samlesæt af udtagne sider fra månedsmagasinet *Haven*, siden kom to udgaver i bogform i to bind, den seneste i 1997 med farvefotografier (fig. 5).

TREES AND SHRUBS ONLINE

Men et samlet opdateret og moderne udstyret værk har længe været savnet. Det blev erkendt, at en trykt udgave, uagtet den bekvemmelighed og vel også æstetiske nydelse, som mange ville føle ved at have en sådan stående i reolen, ville blive umådelig kostbar og dermed forbeholdt de ganske få. Men det ville også tage rigtig mange år at få en sådan udgivelse udarbejdet, så store dele af indholdet ville snart efter publiceringen være forældet, hvis da ikke allerede længe inden.

Tilgængeligheden for alle og muligheden for løbende at kunne opdatere indholdet førte til en beslutning i IDS om at lave en internetportal, som er åben for alle, *Trees and Shrubs Online*: www.trees-andshrubsonline.org. IDS fik overdraget rettighederne til Beans værk, der sammen med *New Trees* til en begyndelse blev sammenstykket til en digitaliseret udgave med en del redaktionelle kommentarer og tilpasninger, herunder ikke mindst tilføjelser af farvefotografier.

Der blev åbnet for at enkeltpersoner, foreninger, institutioner m.m. kunne sponsere slægter, så der ud over til selve driften af internetportalen kom midler til egentlige nyskrivninger af monografierne om de enkelte arter. I 2017 kom de første af disse, nemlig om slægten *Stewartia* og dens arter, og på nuværende tidspunkt er man vel omtrent en tredjedel af vejen med at skabe denne opdaterede digitaliserede encyklopædi.

Da det er IDS' mål at udbrede kendskabet til og interessen for vedplanter, kan enhver umiddelbart tilgå *Trees and Shrubs Online*, men også frit anvende tekst og billeder til ethvert formål, blot med kildeangivelse.

Fig. 1. W. J. Bean: *Trees and Shrubs Hardy in the British Isles*, 8. udgave i fire bind 1970 – 1980, dertil supplementsbind (af D. L. Clarke) 1988. Foto: Peter Hoffmann.

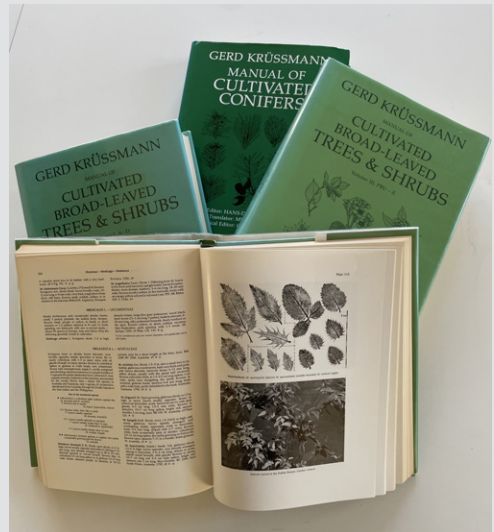

Fig. 2. De engelske udgaver af Gerd Krüssmanns værker. Foto: Peter Hoffmann.

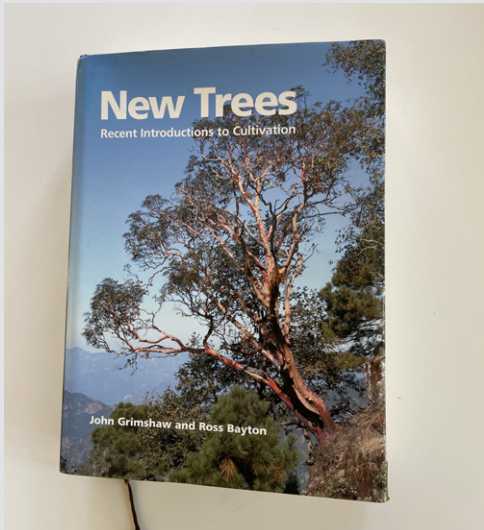

Fig. 3. John Grimshaw og Ross Bayton: *New Trees* 2009. Foto: Peter Hoffmann.

Fig. 4. Diverse encyklopædier af Michael Dirr publiceret i perioden 1997 – 2011. Foto: Peter Hoffmann.

Fig. 5. *Havens Planteleksikon, Træer og Buske* 1997. Foto: Peter Hoffmann.

DANSK DENDROLOGISK FORENINGS FØRSTE SPONSORAT

Bestyrelsen for Dansk Dendrologisk Forening mente, at det var helt naturligt at bruge af foreningens midler til et sådant sponsorat. Den var først tanken, at vi skulle sponsere kæmpetræerne i Californien, *Sequoia* og *Sequoiadendron*, men en anden var åbenbart en anelse hurtigere og sponserede disse slægter lige for næsen af os.

Kunne vi ikke få de højeste træer i verden, så kunne det blive de højeste i Danmark, så i 2022 tiltrådte generalforsamlingen, at Dansk Dendrologisk Forening blev sponsor for slægten *Pseudotsuga*, douglasgran. Man kan ved at gå ind på www.treesandshrubsonline.org og så søge på *Pseudotsuga* ved selvsyn se, at artiklerne, om slægten generelt, men også om dens enkelte arter, er opdateret (det blev de i oktober 2023), og at Dansk Dendrologisk Forening er sponsoren (fig. 6).

Dansk Dendrologisk Forening modtog et rørende takkebrev fra John Grimshaw, hovedredaktøren af *Trees and Shrubs Online* (fig. 7).

Opfordringen i takkebrevet til at supplere med bidrag fra denne del af verden førte til, at to billeder (fig. 8 og 9) blev stillet til rådighed og optaget i artiklen om arten *Pseudotsuga menziesii*.

75 ÅRS JUBILÆUM MARKERES

I 2024, helt præcist d. 4. april, var det 75 år siden, Dansk Dendrologisk Forening blev stiftet. Dette blev markeret ved, at foreningen i forbindelse med Åbent Husarrangementet i Arboretet i Hørsholm i maj plantede et træ, der hidtil har manglet i samlingen, nemlig et japansk rosintræ, *Hovenia dulcis* (fig. 10). Denne art er nærmere omtalt på s. 68.

The screenshot shows the website interface for 'Pseudotsuga Carrière'. At the top, the International Dendrology Society logo and 'Trees and Shrubs Online' are visible, along with a search bar and navigation links (Home, Advanced Search, Plant Index, Resources, About). The main heading is 'Pseudotsuga Carrière'. Below this, there is a 'Sponsor' section stating it is kindly sponsored by 'Dansk Dendrologisk Forening, The Danish Dendrology Society'. A central image shows two large, brown, scaly cones of a Pseudotsuga tree. To the right of the image is a text block describing the distinctive cones of *Pseudotsuga menziesii*. Below the image is a 'Credits' section listing Tom Christian & Aljos Farjon (2023) as authors. To the right of the image is a 'Family' section (Pinaceae), 'Common Names' (Douglas Firs, 黄杉属 (huang shan shu)), and 'Synonyms' (Abletia A.H. Kent). At the bottom right, there are buttons for 'Species Links', 'Glossary', and 'References'. A 'Recommended citation' section is also present, providing the citation for the article on the website.

Fig. 6. Opslag i www.treesandshrubsonline.org på slægten *Pseudotsuga*.

International Dendrology Society

Trees and Shrubs Online

Dansk Dendrologisk Forening

6 October 2023

The International Dendrology Society is extremely grateful to the Dansk Dendrologisk Forening for sponsoring the preparation of new text for *Pseudotsuga* for inclusion in IDS Trees and Shrubs Online enabling this important genus to be added to the list of those completed to date. The account has been written by Tom Christian, Assistant Editor and conifer expert, with botanical descriptions by Aljos Farjon, formerly conifer researcher at the Royal Botanic Gardens, Kew. The result is a very thorough review of the four species they recognise: *P. menziesii* and *P. macrocarpa* from North America, and *P. japonica* and *P. sinensis* from Asia.

The contrast between the familiarity and importance of *P. menziesii* and the others is extraordinary. The text makes it clear how extremely rare the Asian species are in cultivation, with tiny numbers of specimens known in western collections, though there have been numerous efforts to introduce them. The few that survive do not tend to look impressive, which must also be a disincentive for others to plant them. The contrast between a vigorous, beautiful *P. menziesii* and these species could not be greater.

Douglas Fir itself is discussed as an ornamental horticultural tree rather than as a timber crop species, as befits the horticultural bias of TSO. Most of the trees in cultivation are the coastal var. *menziesii*, but the authors point to var. *glauca*, from more challenging interior locations where summers are hotter and drier, and winters colder, as a potentially more resilient taxon for coping with climate change and already better suited for much of continental Europe. It has multiple synonyms, but all are 'sunk' into var. *glauca*, including the southernmost Mexican populations, formerly known as *P. lindleyana*.

One of the many great advantages of IDS Trees and Shrubs Online is its flexibility, meaning that additions (or deletions) can be made at any time, there being no need to wait for a second edition. There is a limit to what even expert authors can find in the literature, so it is very much hoped that readers will send information to Trees and Shrubs Online that will enhance it further, to make it as wide-reaching and comprehensive as possible. Comments or observations about the performance of any *Pseudotsuga* in Denmark or elsewhere in mainland Europe would be warmly welcomed.

Please communicate through editor@treesandshrubsonline.org. High resolution images are also welcomed at the same address. Within *Pseudotsuga* we are particularly short of images for *P. sinensis*, and the very many cultivars.

Pseudotsuga is the second large conifer genus to be published on TSO in 2023 – it follows *Podocarpus*, which appeared in July. As for other Pinaceae, *Picea* is in progress, as are the botanical descriptions for *Pinus*, and funding is now in place to start *Larix*. These will join *Abies* and *Cedrus* as published text over the next few years. All add up to form the most reliable text available to guide dendrologists through the 21st Century, made possible by the support of our generous sponsors, including the Dansk Dendrologisk Forening. We very much hope you enjoy reading the text and find it informative and useful.

John Grimshaw

Editor-in-Chief, Trees and Shrubs Online

<https://treesandshrubsonline.org>

Editor-in-Chief Dr John Grimshaw FLS
editor@treesandshrubsonline.org

International Dendrology Society
Hergest Estate Office, Kington, Herefordshire, HR5 3EG
Registered Charity 1178252

Fig. 7. Takkebrev til Dansk Dendrologisk Forening fra John Grimshaw, hovedredaktøren af *Trees and Shrubs Online*.

Fig. 8. Danmarks højeste træ, douglasgranen ved Kongestolen i Silkeborg Sønderskov. Foto: Hans Erik Lund.

NYT SPONSORAT

Tillige godkendte generalforsamlingen i 2024 bestyrelsens forslag om i *Trees and Shrubs Online* at sponsere Paliureae, en tribus (gruppe af nærtstående slægter) inden for familien Rhamnaceae indeholdende slægterne *Hovenia*, *Paliurus* og

Ziziphus. De nyskrevne monografier om disse slægter og deres arter er netop (november 2024) blevet færdiggjort og publiceret, naturligvis igen med angivelse af, at det er Dansk Dendrologisk Forening, der har sponsoreret.

Fig. 9. Danmarks højeste træ optaget fra en drone. Foto: Sune Enevoldsen.

Fig. 10. Ældre og yngre medlemmer af Dansk Dendrologisk Forening påser og hjælper til med, at Gunner Thalberg får plantet Dansk Dendrologisk Forenings jubilæumsgave til Arboretet i Hørsholm. Foto: Iben M. Thomsen, af skiltet: Peter Hoffmann.